

Representantforslag nr. 7

(2008–2009)

fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Svein Flåtten og Øyvind Halleraker

Dokument nr. 8:7 (2008–2009)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Svein Flåtten og Øyvind Halleraker om reduksjon av bedriftenes administrative kostnader

Til Stortinget

BAKGRUNN

Norsk næringsliv hadde i 2006 57 mrd. kroner i administrative kostnader knyttet til etterlevelse av informasjonskrav i offentlig regelverk, noe som tilsvarer i overkant av 2,6 pst. av brutto nasjonalprodukt (BNP). Det er liten tvil om at utgifter i denne størrelsesorden har stor effekt på bedriftenes rammebetingelser i Norge, og dermed også på arbeidsplasser og verdiskaping. Forslagsstillerne ser at en del av disse utgiftene er nødvendige, men mener at staten i langt større grad enn i dag bør jobbe aktivt med tiltak som kan redusere utgiftene, samt hindre at nye byrder blir lagt på uten at dette er grundig konsekvensutredet i forkant.

Daværende nærings- og handelsminister Børge Brende fra Høyre la 16. juni 2005 frem handlingsplanen "Et enklere Norge 2005–2009". Det ble i handlingsplanen satt et mål om at næringslivets administrative kostnader ved etterlevelse av regelverk skulle reduseres med 25 pst. innen utgangen av 2012. Kostnadene skulle måles gjennom den internasjonalt anerkjente standardkostnadsmodellen, som gjør en detaljert kartlegging av næringslivets administrative kostnader mulig. Metoden vil bidra til å finne bedre og mer treffsikre forenklingsforslag og til å måle resultatene av dette arbeidet også i forhold til andre land. Kostnadene er siden kartlagt i et prosjekt som viser at kostnadene beløper seg til om lag 57 mrd. kroner årlig. I kjølvannet av kartleggingen la næ-

rings- og handelsminister Sylvia Brustad i august 2008 frem handlingsplanen "Tid til nyskaping og produksjon". Denne inneholder imidlertid ikke noe mål for hvilken kostnadsreduksjon som skal oppnås. Forslagsstillerne er kritiske til denne mangelen på konkrete mål og ambisjoner. EU presenterte for eksempel i januar 2007 et utkast til handlingsplan for realisering av 25 pst. -målet innen 2012. Med de erfaringer som er gjort fra andre europeiske land som har arbeidet for å redusere næringslivets kostnader, mener forslagsstillerne det er avgjørende at det settes et klart mål for arbeidet. Forslagsstillerne mener at Norge bør ha en langsiktig ambisjon om en 25 pst. reduksjon i administrative utgifter for næringslivet. På mellomlang sikt er det nødvendig med konkrete mål og fortløpende oppfølging. Forslagsstillerne mener derfor at Regjeringen bør ha som mål å redusere utgiftene med 10 pst. i løpet av 4 år og at Regjeringen må rapportere status for forenklingsarbeidet i hvert års budsjett med hensyn til måloppnåelse. En reduksjon på 10 pst. over 4 år vil redusere næringslivets utgifter med om lag 5,7 mrd. kroner og utgjøre en materiell bedring av rammebetingelser.

Forslagsstillerne mener forenklingsarbeidet, basert på den store mengden informasjon som er kommet frem fra konsekvensanalysene, er sentralt i næringspolitikken og bør behandles i Stortinget i form av en stortingsmelding, selv sagt uten at dette kommer i veien for gjennomføring av fortløpende tiltak.

EU-kommisjonen har fremlagt handlingsplanen Think small first: A small Business Act for Europe. Handlingsplanen skal gjøre det enklere og mer attraktivt å etablere og utøve virksomhet i små og mellomstore bedrifter. En sentral del av handlingsplanen er et forslag til EU-forordning om Europeiske Private Selskap (SPE). Forslaget innebærer etablering av en ny selskapsform, et EU-aksjeselskap basert på ensartede bestemmelser i hele EU-/EØS-området. Formå-

let er å bedre konkurranseevnen for små og mellomstore bedrifter ved å redusere kostnader og øvrige ressurser til overholdelse av regler ved etablering og utøvelse av virksomhet, og skal gjøre det enklere for små og mellomstore bedrifter som opererer over landegrensene. Samtidig ser vi at antallet Norskregistrert Utenlandsk Foretak (NUF) har vokst svært mye. Det var registrert 10 973 NUF i Foretaksregisteret pr. 31. desember 2007 og 23 653 i Enhetsregisteret pr. 1. mars 2008. Dette tyder på at reglene som gjelder for aksjeselskaper gjør det mindre attraktivt å etablere slik virksomhet enn det burde være. Forslagsstillerne mener at det både i lys av at NUF fremstår som stadig mer attraktive og blir mye brukt, og utviklingen i EU, snarest bør igangsettes et arbeid for å få en forenklet aksjelovgivning for små selskaper.

NOU 2008:12 om Revisjonsplikten for små foretak ble lagt frem 27. juni 2008, hvor et mindretall gikk inn for å oppheve revisjonsplikten for små aksjeselskaper. Mindretallet la vekt på at kostnadene ved revisjon er betydelige for små foretak, både isolert for det enkelte mindre selskap og aggregert på samfunnsnivå, at nytten de ulike brukerne av de små aksjeselskapenes regnskaper har av at de er revidert er begrenset, at alle land i EU vurderer det som hensiktsmessig å avvike eller ikke ha revisjonsplikt for små aksjeselskaper, og at den internasjonale utviklingen tilsier en endring også ut ifra rene harmoniseringshensyn. Utvalget påpekte at dersom lovgiver innfører slikt unntak, bør unntaket omfatte aksjeselskaper med driftsinntekter under 5 mill. kroner, men bare dersom balansen ikke overstiger 20 mill. kroner eller selskapet ikke har gjennomsnittlig antall ansatte høyere enn 10 årsverk. Utvalget påpekte at mindretallsaksjonærene kan få tilstrekkelig vern dersom det innføres en regel om at aksjeeiere som representerer minst 10 pst. av selskapskapitalen, kan kreve revisjon. Utvalget foreslo også en adgang for skattekontorene til å pålegge aksjeselskaper å få utført revisjon i inntil tre år dersom det konstateres vesentlige brudd på bestemmelser i eller i medhold av ligningsloven, merverdiavgiftsloven, skattebetalingsloven og bokføringsloven. Samlet vil dette begrense ulempene ved å frita mindre foretak fra revisjonsplikt. Dette er forslagsstillerne enige i.

Etter bokføringsloven skal visse former for regnskapsmateriale oppbevares i 10 år, mens andre former for regnskapsmateriale skal oppbevares i 3,5 år. Ifølge Nærings- og handelsdepartementets kartleggingsprosess er bedriftenes samlede kostnader ved oppbevaring av regnskapsmateriale beregnet til ca. 630 mill. kroner årlig. Da loven ble vedtatt, drøftet finanskomiteen spørsmålet om oppbevaringstid, og komiteen fant "det naturlig at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en orientering om dette på egnet måte", jf. Innst. O. nr. 107 (2003–2004). Forslagsstillerne mener at oppbevaringstiden bør reduse-

res. Bokføringsloven innførte nye og skjerpede krav knyttet til oppbevaring og dokumentasjon for byggebransjen. Ifølge NHOs brev av 23. april 2008 har de nye kravene til oppbevaring av inngående pakksedler og originale timelister medført praktiske utfordringer og betydelige kostnader. Eksempelvis kan en bedrift med 700 fagarbeidere årlig ha 200 000 dagsedler, og ved enkelte vareleveranser kan det være opp mot hundre pakksedler pr. faktura. Forslagsstillerne mener at dette regelverket må forenkles.

Den svenske regjeringen besluttet 15. mai 2008 å innføre et rådgivende organ, Regelrådet, som skal bistå regjeringen og myndighetene i arbeidet med regelforenklinger for næringslivet. Det svenske Regelrådet skal bedømme om nye og endrede regler utformes slik at de oppnår sitt formål på en enkel måte til en lav administrativ kostnad for foretakene. Om kostnadene for å følge regelverket minsker, så øker foretakenes rom til å anvende tid og penger på å utvikle sine foretak. Regelrådet skal også granske konsekvensutredningenes kvalitet. Det løpende arbeidet skal skjøttes av et sekretariat. Næringslivets Regelnämnd viser i en pressemelding av 15. mai 2008 til at erfaringene fra de landene som alt i dag har et regelråd, har vist at kvaliteten på konsekvensanalysene har økt markant siden rådet ble innsatt. Rådet skal være på plass senest 31. august 2008. Forslagsstillerne mener det er grunn til å høste av andre lands erfaringer med regelråd som et virkemiddel for å oppnå forenkling, og mener Norge raskt bør innføre et forenklingsråd etter svensk modell.

Lov om meldeplikt ved nedlegging av næringsverksemd (omstillingslova) ble vedtatt våren 2008 med stemmene til Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Loven har som mål å etablere et rammeverk som kan gjøre det mulig for levedyktige bedrifter å drive videre. Forslagsstillerne mener at loven ikke vil ivareta intensjonene om å bevare lønnsomme arbeidsplasser som er truet av bedriftsnedleggelse, og er bekymret for at næringslivet er pålagt en ny og unødvendig kostnad. Forslagsstillerne mener derfor omstillingsloven, som et ledd i arbeidet med å lette næringslivets byrder, må avvikes.

Regjeringen fremmet våren 2008 forslag om endringer i konkurranseloven. Blant annet ble konkurranseloven § 18 andre ledd bokstav e foreslått endret. Endringsforslaget innebærer at kravet om at meldingen skal inneholde navnene på de fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedene for de involverte foretakene, ikke lenger skal være begrenset til markeder hvor de involverte foretakene eller foretak i samme konsern har en markedsandel på over 20 pst. som følge av foretakssammenslutningen. Med dette øker informasjonsmengden i mange meldinger som leveres inn.

I brev fra fornyings- og administrasjonsministeren 7. mai 2008 til næringskomiteen fremkom det at

de fleste firmaene anslo at kostnaden i bedriftene for å levere inn en melding var i gjennomsnitt på 10 000 kroner til 30 000 kroner per melding i 2004, men med en stor variasjon fra 2 til 20 timer per melding.

Lovendringen gikk på tvers av målet om forenkling og mindre skjemavelde for næringslivet. Forslagsstillerne mener at behovet for flere opplysninger ikke står i forhold til byråkratiseringen det medfører for bedriftene, og vil foreslå at lovendringen i forbindelse med forenklingsarbeidet blir reversert.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme en stortingsmelding i løpet av våren 2009 om hvordan næringslivets administrative kostnader knyttet til etterlevelse av informasjonskrav i offentlig regelverk kan reduseres.

24. oktober 2008

